

Учітесь, гитайте, / жұжоту наурайтесь, / Ү своҗо не учрайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 37-38
(1101-1102)
Жовтень
2022 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

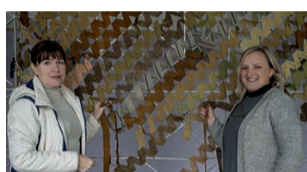
Видається
з грудня
1993 року

У жовтні українці вшановують багато важливих державних свят, насамперед дні працівників освіти та Захисників і Захисниць України. Із початку російської агресії і військові, і вчителі стоять на захисті нашої Батьківщини!

Волонтерський центр «Освітняни Кам'янського» забезпечує всім необхідним Захисників України: збирають кошти, купують автомобілі, готують їжу тощо, а найголовніше – залучають дітей до роботи з надання допомоги військовим. Учителі й діти збирають і пакують посилки з логотипом «Освітняни Кам'янського» – на ньому зображені дитячі долоньки. І ці «дитячі долоньки» їдуть по всіх напрямках фронтних дій.

«Нам потрібна лише Перемога. І ми переможемо! Те, що сьогодні діти разом із батьками бачать, – а часто і працюють разом із нами, – вся велика волонтерська робота є важким уроком. Краще один раз показати, ніж десять разів розказати про патріотизм. Обов'язково переможемо бо ми об'єднані і міцні як ніколи», – зазначає директор Кам'янського департаменту з гуманітарних питань Наталія Рева.

Вчителі гімназії № 8 міста Павлограда з першого дня війни без вихідних працюють над забезпеченням ЗСУ маскувальними сітками найвищої якості. Вже майже 400 сіток відправлені в різні куточки України, а це понад 20 000 м².

Взагалі освітяни Павлограда на базі шкіл роблять сухпаї, печуть, шиють, варять, донатять гроші на потреби ЗСУ тощо. Кожен робить все від нього залежне.

Освітняни Нікополя, попри щоденні ворожі обстріли, продовжують допомагати ЗСУ: збирають гроші, на базі закладів дошкільної освіти готують сухі борщі для бійців.

Наприклад, у СЗШ № 25 вчителі, батьки і мешканці мікрорайону шиють білизну для воїнів. У ліцеї № 10 сортують сміття, здають, а виручені кошти йдуть на маскувальні сітки та іншу допомогу Захисникам.

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна»

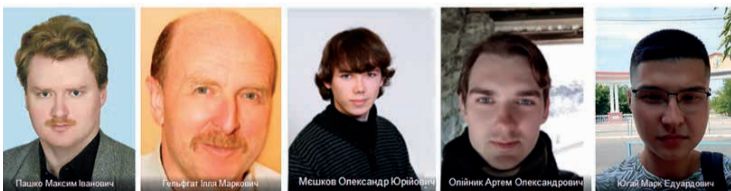
Наталка НІКУЛІНА

«Коли зустрічаються чотири українці, троє з них – волонтери. Коли зустрічаються четверо українських вчителів, всі – волонтери. Я не знаю жодного колеги, який не допомагає нашим героям», – каже вчителька Політехнічного ліцею Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (НТУУ «КПІ»), засновниця проекту «Учитель іде в ЗСУ», вчителька інформатики Людмила Булигіна. Вона спільно з викладачем української мови та літератури Юрієм Гайдученком створили вже добре знаний в освітянській спільноті фонд «Учитель іде в ЗСУ». Ініціатива покликана допомагати колегам, які з освітнього фронту пішли на військовий.

Викладач Херсонського фізико-технічного ліцею Максим Пашко переїхав до Дніпра та, згуртувавшись із колегами (з Херсонського фізико-технічного ліцею та Харківського фізико-математичного ліцею № 27 та командою українських вчених з університету Лейдену, Нідерланди), заснував безкоштовну онлайн-школу з фізики для школярів 8-11 класів.

ярмарок під назвою «Україна в серці». Окрім продажу ручних виробів на гостей чекали різноманітні, яскраві локації, майстер-класи та розваги. Усі зібрані кошти з продажу товарів пішли на тепловізор для Збройних Сил України.

В одному з парків Дніпра учні та вчителі позашкільного навчального закладу «Міська станція юних техніків» влаштували благодійний

В одному з ліцеїв Новомировська створили інсталяцію, присвячену українським дітям, які загинули через російську агресію. 379 янголів символізують дітей-жертв війни, дітей, які вже ніколи не сядуть за парти.

29 вересня профспілковий комітет Дніпровської академії неперервної освіти від імені працівників закладу подарував пральні машини Дніпровському військовому госпіталю.

Яна Цимбал, вчитель історії Петропавлівського ліцею № 1, передала нашим Захисникам на передову власний легковий автомобіль, який лагідно називає «Бежик».

Співавторка «Джерела», логопед навчально-реабілітаційного центру «Горлиця» Оксана Сундукова написала збірку оповідань та віршів «Горлиця, ніжний птах», організувала благодійний продаж, а на отримані кошти придбала 50 зимових шапок для рідненьких ЗСУ. НРЦ постійно організовує такі акції, нещодавно вони збирали на біноклі з компасом, нині ж сприяють збору коштів на обігрів для бійців.

Олександр, вчитель фізичної культури з Дніпра, спочатку війни став волонтером, а після трагедії у Бучі вступив до ЗСУ. Керівник військово-патріотичного гуртка «Джура» Дніпровського району, вчитель предмета «Захист України» Обухівської СЗШ № 1, співавтор «Джерела» Володимир Гарін волонтерить і в лавах ЗСУ захищає нашу землю від рашистів.

КРАЩІ ВЧИТЕЛІ РОКУ

Напередодні Дня працівників освіти у Дніпропетровській ОВА нагородили кращих педагогів області.

«Сьогодні у кожного вчителя свій непростий фронт. Але педагоги мають невидиму ниточку зв'язку з учнями. Навіть якщо між ними тисячі кілометрів, – зазначила заступниця голови Дніпропетровської обласної військової адміністрації Ольга Горб. – Освітня дають не лише знання. Вони закладають міцний плацдарм нашої незалежної, вільної України. Діти для них – маленький всесвіт».

У конкурсі «Вчитель року» взяли участь понад 160 педагогів регіону. З-поміж них обрали переможців та лауреатів. По одному у кожній з чотирьох номінацій: «Інформатика»,

«Біологія», «Мистецтво» та «Основи правознавства». Переможці отримали по 10 тисяч грошової винагороди. «Срібні» призери – по 8 тисяч грн, «бронзові» – по 6.

Серед нагороджених вчителі з Дніпра, Кривого Рогу, Павлограда, Нікополя, Першотравенська, Тернівки, Девладівської громади.

Одна із переможців – Ольга Рогожнікова, вчителька хімії та біології. Викладає з 5 по 11 клас. Каже, до кожного учня має окремий підхід. Використовує інтерактивні підручники. А ще – власний блог із авторськими розробками уроків. Матеріалами можуть користуватися діти, які знаходяться за кордоном.

«Взяти участь у конкурсі – крок, який допомагає моїм учням. Я спілкуюся з колегами. Я стаю краще. Шукаю методи викладання, які можуть зацікавити», – розповіла Ольга Рогожнікова.

Вчитель історії та правознавства Олександр Підгайний посів друге місце у номінації «Основи правознавства».

«Такі нагороди – це оцінка твоїх знань та педагогічних здібностей. Стимул розвиватися далі. Цікаво і себе показати, і на колеги подивитися. Збагатитися їхнім досвідом, поділитися своїм», – сказав Олександр Підгайний.

Педагог зізнається, під час війни складніше працювати зі школярами. Адаже як вчитель історії він має розповісти дітям, чому розпочалася ця війна. І чому наша держава має боротися за свою незалежність.

Аби зацікавити школярів, педагог намагається використовувати різні сучасні технології під час уроків. Зокрема, віртуальні історичні подорожі та спеціальне «онлайн-колесо фортуни» з іменами учнів. Запускає його – і у випадковому порядку випадає ім'я «щасливчика». Для перевірки знань проводить вікторини на кшталт «хто хоче стати мільйонером?».

Онлайн-навчання в школах Дніпропетровщини

У більшості громад Дніпропетровщини навчальний рік розпочався дистанційно для понад 340 тисяч дітей, 26 тисяч з них – першачки.

«Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 711, початок навчального року у закладах освіти регламентується рішеннями військових адміністрацій та засновників закладів з урахуванням безпекової ситуації в кожній окремій адміністративно-територіальній одиниці», – розповіла Наталія Попович, начальниця відділу розвитку освітньої галузі гуманітарного управління обласної ради.

Згідно з наказом департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОВА, при обранні форми освітнього процесу заклади освіти керуються рішеннями тих органів місцевого самоврядування, на території яких вони розміщені.

«Рішення про навчання у дистанційному форматі прийняли переважна більшість громад: Апостолівська, Зеленодольська, Верхньодніпровська, Вільногірська, Марганецька, Новомосковська, Нікопольська, Магдалинівська, П'ятихатська, Криворізька міська, Дніпровська міська та інші ТГ. Насамперед – безпека наших дітей і працівників закладів освіти. Тим паче, що досвід дистанційного навчання є і у школярів, і у педагогів», – прокоментував голова обласної ради Микола Лукашук.

Тож, відповідно до постанови КМУ «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес у 2022-2023 н. р. розпочався 1 вересня у День знань і триватиме до 30 червня 2023 року.

Також заклад освіти визначатиме структуру навчального року. Тривалість навчального тижня (п'ять чи шість днів), дня, занять і відпочинку визначатиме педагогічна рада кожного закладу освіти.

На Дніпропетровщині 90 % шкіл (762) працюють дистанційно, інші заклади освіти – в офлайн та у змішаному форматі.

«Рішення про формат навчання ухвалювали сільські, селищні та міські ради. Враховували безпекову ситуацію в громаді, думку батьків та педагогів. Більшість віддали перевагу дистанційній формі», – розповіла начальниця відділу загальної середньої освіти департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОВА Людмила Телегіна.

Онлайн працюватимуть всі школи у Дніпрі, зазначила заступниця начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики міськради Олена Яковенко.

«Хотілося б, щоб 1 вересня діти прийшли до школи і сіли за парти. Але так не склалося, – сказала вона. – Двічі проводили опитування батьків щодо форми навчання. Вирішили, що оптимальний варіант – дистанційне. Тому онлайн працюватимуть і школи, і садочки».

Цьогоріч діти навчатимуться за оновленою програмою, додала Людмила Телегіна. У ній врахували виклики часу – російську військову агресію. Зміни внесли, зокрема, до предметів «Історія України» та «Всесвітня історія», «Основи здоров'я», правознавство. Із предмета «Зарубіжна література» прибрали твори російських та білоруських письменників». На нову модель навчання переходять учні 5 класів. Там розпочинають впроваджувати систему Нової української школи. Будуть оновлені програми, інші підручники та система оцінювання – дітям не ставитимуть оцінок.

У новому навчальному році до роботи у школах області стали 38 вчителів-переселенців. Більшість з них приїхали з Луганської та Донецької областей.

«Раді вітати у наших навчальних закладах вчителів з інших регіонів. Нам потрібні їхні професіоналізм і досвід. Це гарна допомога для колег з нашої області», – сказав директор департаменту освіти та науки Дніпропетровської обласної військової адміністрації Олексій Полторацький.

У школах Дніпропетровщини нині навчаються понад 12 тисяч дітей-переселенців, майже 6 тисяч дітей з Херсонщини, Донеччини та Луганщини нині знаходяться на тимчасово окупованих територіях (243 дитини навчаються екстерном, решта – дистанційно. Дітей зарахували до освітніх закладів регіону за заявою батьків. Найбільше таких учнів у школах Дніпра та Кривого Рогу. Вони залишаються в окупації, але здобувають українську освіту, наголосила заступниця голови Дніпропетровської ОВА Ольга Горб.

«Встановлення зв'язку з дітьми, котрі живуть в окупації, – це важливо. Вчитель проконсультує свого учня, за необхідності допоможе та підтримає. Наше завдання – не лише знання, а й емоційний стан дитини», – сказала Ольга Горб.

Дистанційне навчання – це шкільний тиждень за розкладом, онлайн-підключення до уроків та виконання домашнього завдання. Екстерни ж свій день планують самостійно. Вони навчаються за програмою класу та виконують всі річні контрольні роботи. За необхідності підключаються до консультації з вчителем.

На порталі «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://lib.imzo.gov.ua/elektronn-vers-pdruchnikv/>) у вільному доступі розміщено електронну бібліотеку, яка налічує 1 335 книг. Насамперед – це електронні версії шкільних підручників з усіх предметів з 1-го до 11-го класу.

Приватні компанії також долучились до ініціативи. Видавництво «Ранок» надає відкритий доступ до електронних підручників для 1-5 класів з усіх предметів.

Також заклад освіти визначатиме структуру навчального року. Тривалість навчального тижня (п'ять чи шість днів), дня, занять і відпочинку визначатиме педагогічна рада кожного закладу освіти.

ПІДРУЧНИКИ

Освітня компанія «EdPro» відкрила безоплатний доступ до електронних підручників та до інших посібників компанії до кінця року.

Крім того, на сайті *Всеукраїнської школи онлайн* розміщено відеоуроки, тести та матеріали для самостійної роботи з 18 основних предметів для дистанційного та змішаного навчання учнів 5-11 класів та методичної підтримки вчителів.

За інформацією обласної військової адміністрації та обласної ради

Для 9 шкіл Дніпропетровщини коштом міжнародних спонсорів придбали **613 підручників з польської мови** для п'ятикласників.

Дніпро – перше місто в Україні, яке запровадило електронні підручники у школах. У місті створено **платформу з онлайн-книжками MyBook**. До платформи долучилися вже понад 12 тисяч школярів міста, які були вимушені виїхати під

час війни до країн Європи. На сайті розміщено майже 1,5 тисячі підручників, затверджених МОН. У деяких посібниках завантажені аудіо-записи. Незабаром платформа стане доступною для всіх шкіл області. Досвід Дніпра вже перейняв і Житомир, Польща, Чехія та Великобританія також надихнулися цією ідеєю. З питань реєстрації та за консультацією звертайтеся за номерами «гарячої лінії»: 0638769449, 0678769449, 0508769449 у будні з 9:00 до 18:00. Деталі – на телеграм-каналі (https://t.me/kp_ednipro).

Хроніка подій

Вересень

2 – відкрито лабораторію для підготовки електромонтерів у ВПУ № 17, створену в рамках реалізації проекту «Програма ООН з відновлення та розбудови миру» за фінансової підтримки ЄС;

6-9 – дистанційний курс навчання для педагогів з мінної безпеки;

9 – семінар-нарада заступників директорів ЗП(ПТ)О з питань тарифікації та формування алгоритму забезпечення ВСЯЗО;

23 – Всеукраїнський вебінар «Адитивні технології у професійній (професійно-технічній) освіті: стан та перспективи»;

27 – засідання Всеукраїнської робочої групи з розробки ДОС «Електрогазоварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах»;

30 – засідання мережевої академії CISCO.

Участь у:

6 – вебінарі ІМЗО «STEAM-освіта: методичні рекомендації, планування роботи на 2022-2023 н. р.»;

19-20 – навчання для сфери оцінювання в рамках Програми EU4Skills;

20-22 – робочій групі МОН щодо розробки та впровадження системи переходу від військової служби до цивільного життя;

22 – інноваційному віддаленому кластері «Енергоімпульс»;

– онлайн-нараді представників НМЦ ПТО щодо якості підготовки проектів освітніх стандартів з професій;

– стартовому вебінарі в рамках проекту «Підвищення спроможності Державної служби зайнятості та інших стейкхолдерів в питаннях підготовки висококваліфікованих спеціалістів у сфері енергоефективності»;

– міжобласному вебінарі спільно з НМК ПТО у Київській області для педагогічних працівників будівельного напрямку на тему «Методичні засади застосування технік доповненої та віртуальної реальності у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельного напрямку»;

– Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Інноваційні технології при підготовці фахівців сфери послуг та народних ремесел в умовах воєнного та повоєнного часу»;

27 – вебінарі НАК «Створення кваліфікаційних центрів»;

27, 29 – онлайн тренінгу «Управління конфліктами»;

29 – семінарі з питань впровадження е-журналу «АТОМС».

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

ЕХАМ-ДНІПРО-3

У рамках реалізації глобального українсько-німецького проекту «Розвиток соціального діалогу в Дніпропетровському регіоні», започаткованого Федерацією організацій роботодавців Дніпропетровщини разом із німецькою організацією роботодавців «NORDMETALL», завершено виконання проекту «ЕХАМ-Дніпро-3» «Зовнішнє управління професійною освітою. Впровадження елементів дуального навчання в професійно-технічну освіту на Дніпропетровщині. Досвід Німеччини».

Із квітня 2021 року по січень 2022 року в 7 новостворених районах області (Дніпровський, Нікопольський, Кам'янський, Криворізький, Новоомовський, Павлоградський і Синельниківський) проведено опитування

ефективності співпраці 171 підприємства різних форм власності та напрямків економічної діяльності з 53 державними закладами ЗП(ПТ)О області, проаналізовано позиції сторін щодо їхньої оцінки результативності співпраці, спрямованої на задоволення потреб ринку праці в професійних робітниках. Результати опитування представлено на 7 регіональних нарадах.

Підсумки виконання цього проекту представлені на відео-конференції за участю керівників проекту, соціальних партнерів: обласної державної адміністрації, обласної ради, обласного об'єднання профспілок і обласної служби зайнятості, а також представників районних рад і державних адміністрацій, ФОРД, методичної служби професійно-технічної освіти Дніпропетровщини, навчальних структур.

Результати анкетування використані в ході підготовки Стратегії розвитку професійної освіти області до 2027 року. Також розглянуто реалізацію підсумків анкетування підприємств і ЗП(ПТ)О в удосконаленні формування регіонального замовлення із підготовки робітничих кадрів у Дніпропетровському регіоні 2022 року відповідно до нових нормативно-правових актів.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор НМЦ ПТО

Навчально-методичним центром ПТО області проведено Всеукраїнський вебінар «Адитивні технології у професійній (професійно-технічній) освіті: стан та перспективи»

До обговорення долучилися представники наукових і освітніх установ Вінницької, Дніпропетровської, Полтавської, Київської, Львівської, Сумської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Донецької, Запорізької та інших областей. Учасники обговорили проблеми адитивних технологій у П(ПТ)О; розглянули досвід упровадження технологій 3D-друку в закладі освіти дорослих, шляхи реалізації 3d-моделювання тощо.

Спікерами з Дніпропетровщини стали представники ВПУ № 17, Дніпровського центру професійно-технічної освіти, Дніпровського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості, Міжрегіонального центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців.

Олена ГРИШАЄВА,
заступник директора НМЦ ПТО

Адаптація внутрішньо переміщених осіб

За ініціативи Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, інспекції праці і зайнятості населення Дніпровської міської ради, за підтримки Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу розпочато навчання з отримання часткових кваліфікацій 76 слухачів з числа внутрішньо переміщених осіб.

Завчасно вивчено запити внутрішньо переміщених осіб та підприємств щодо потреб в отриманні часткових кваліфікацій, сформовано перелік компетенцій (робіт), навчання за якими дасть змогу переміщеним громадянам інтегруватись в економіку м. Дніпра.

У Дніпровському центрі професійно-технічної освіти, Дніпровському центрі професійної освіти слухачі опануватимуть часткові кваліфікації з професій електрогазоварник, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок, оператор поштової зв'язки, контролер-касир, перукар. Наприкінці здобувачі освіти, які повністю опанують вимоги програми, отримають сертифікати та можливість здобуття робочого місця в комунальних підприємствах м. Дніпра.

Сергій ФЕДОРЕНКО, методист НМЦ ПТО

Дайджест подій НМЦ ПТО у Дніпропетровській області (вересень)

Проведено консультування ЗП(ПТ)О Дніпропетровщини щодо тарифікації педагогічних працівників із врахуванням умов воєнного стану в Україні, організації освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників.

Продовжено розробку проєктів Державного освітнього стандарту з професій: «Електрогазоварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», «Кравець».

Викладачі предмета «Захист України» проходять навчання у вишкільних заняттях, які проводять педагоги кафедри військової підготовки спеціалістів Державної спеціальної служби транспорту Українського державного університету науки і технологій.

Формуємо цифрові та професійні компетентності педагогів. Проведено міжобласний вебінар для педагогічних працівників будівельного напрямку ЗП(ПТ)О Дніпропетровської та Київської областей «Методичні засади застосування технік доповненої та віртуальної реальності у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельного напрямку».

Розпочато навчання у сфері оцінювання в рамках програми EU4Skills за програмою підготовки оцінювачів на основі компетентностей у рамках проекту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» за підтримки Міністерства освіти і науки України спільно з Німецьким

інститутом професійного навчання, ринку праці та соціальної політики (INBAS).

Упроваджуємо адитивні технології у П(ПТ)О. Проведено Всеукраїнський вебінар «Адитивні технології у професійній (професійно-технічній) освіті: стан і перспективи».

Спортивний фронт незламний. До Дня фізичної культури та спорту України керівники фізичного виховання та ветерани спорту відзначені подяками Дніпропетровського обласного відділення (філії) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області та Всеукраїнської асоціації працівників профтехосвіти керівників ЗП(ПТ)О.

Дніпропетровщина – учасник тренінгового курсу «Впровадження гендерного підходу у системі П(ПТ)О» у рамках проекту «Підтримка пілотних регіонів щодо просування гендерної рівності», що здійснюється у межах впровадження Програми ЄС «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України».

Відзначасмо кращих педагогів ЗП(ПТ)О до Дня працівників освіти. За клопотанням методистів НМЦ ПТО області 128 педпрацівників ЗП(ПТ)О відзначено за високий рівень професіоналізму, активну співпрацю із обласною методслужбою.

Світлана ГОЛОВЧЕНКО, методист НМЦ ПТО

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

14 вересня ректор Дніпровської академії неперервної освіти, професор Віктор Сиченко та голова Слобожанської селищної ради Іван Камінський підписали Меморандум про співпрацю між Академією і громадою.

«Попри складні часи ми продовжуємо розвивати ділові відносини з українськими громадами, бізнесом, освітніми закладами, отримуємо підтримку міжнародних партнерів. Слобожанський ліцей та початкова школа, як ви зможете переконатися, – сучасні навчальні заклади з необхідним матеріально-технічним забезпеченням. Наші освітяни – як молоді педагоги, так і досвідчені – постійно проходять курси з підвищення кваліфікації та перепідготовки у Дніпровській академії неперервної освіти.

Завдяки підписанню Меморандуму наша співпраця вийде на новий, більш продуктивний рівень», – зазначив селищний голова.

Основними напрямками співробітництва визначили поглиблення наукових та освітніх зв'язків, обмін досвідом – можливість проводити спільні конференції, семінари тощо.

«Дякую Слобожанській селищній раді та селищному голові Івану Камінському за запрошення. Приємно вражений побаченням. Без перебільшення, Слобожанська громада – одна з найпотужніших не лише у Дніпропетровській області, а й в Україні. Переконали, наша співпраця в освітній галузі буде взаємовигідна: у вас безсумнівно є чому повчитися та чим пишатися, а у нас – можливість

сприяти подальшому розвитку громади, ваших освітніх закладів, долучатися до підвищення кваліфікації педагогів та популяризації науки», – зазначив Віктор Сиченко.

Обидві сторони постійно працюють на розвиток системи освіти України. Підписання ж Меморандуму додасть імпульсу для співпраці, а дружні, партнерські відносини сприятимуть вирішенню будь-яких освітніх питань сьогодні.

На заході були присутні доцент кафедри публічного управління та права, голова ради молодих вчених Академії Тетяна Вільхова, секретар селищної ради (виконкому) Людмила Лагода, перший заступник селищного голови Ігор Шаповалов, заступниця селищного голови з питань діяльності виконавчих органів селищної ради Олена Вергейчик,

начальник гуманітарного відділу Микола Шеремет, керівники структурних підрозділів та виконавчих органів Слобожанської селищної ради.

Після офіційної частини для членів делегації провели ознайомчу екскурсію Слобожанським ліцеєм, початковою школою та спортивним комплексом.

Подала Тетяна ВІЛЬХОВА,
доцент кафедри публічного управління та права Академії, доцент, кандидат економічних наук

13 вересня фахівці Дніпровської академії неперервної освіти спільно з ГО «Жінки плюс» проведено презентацію двох елементів нематеріальної культурної спадщини з лекцією «Нематеріальна культурна спадщина Дніпропетровщини».

У заході взяли участь фахівці Академії та викладачі образотворчого мистецтва мистецьких шкіл міста Дніпра.

Нематеріальна культурна спадщина

З вітальними словами до освітян звернулися ректор Академії Віктор Сиченко і начальниця управління з питань гуманітарної, соціально-культурної сфери та освіти Дніпропетровської обласної ради, депутатка обласної ради, голова ГО «Жінки плюс» Лілія Гиренко.

З доповідями виступили керівниця лабораторії фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики імені Глінки Ольга Гусіна (тема «Козацькі пісні Дніпропетровщини – від дослідження до визнання»)

та заслужена майстриня народної творчості України, майстриня Петриківського розпису, голова предметно-циклової комісії спеціалізації «Декоративно-прикладне мистецтво» Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури Тетяна Гарькава («Перлина Дніпропетровщини – Петриківський розпис»).

Наприкінці учасники долучилися до майстер-класу з Петриківського розпису.

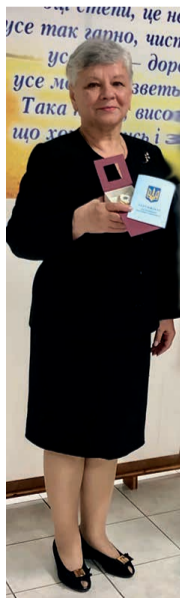
Олена ЯШИНА, старший викладач кафедри виховання та культури здоров'я Академії

Вітаємо фахівців Дніпровської академії неперервної освіти:

✓ ректора Академії, доктора наук з державного управління, професора Віктора Сиченка з отриманням диплому академіка від Академії політичних наук України!

✓ першого проректора, кандидата технічних наук, доцента Людмилу Шапран зі славним ювілеєм та з отриманням почесної відзнаки (наручний годинник) – від Дніпропетровської обласної ради.

Таку нагороду згідно з розпорядженням голови обласної ради надають з метою відзначення працівників, які досягли високого професіоналізму і визначних успіхів у державній, виробничій, науковій, військовій, творчій, інших сферах діяльності або мають інші заслуги перед Дніпропетровщиною та Україною.

✓ директора навчально-наукового інституту управління, професора кафедри публічного управління та права, доктора наук з державного управління Катерину Романенко і завідувача кафедри філософії, доктора філософських наук Ольгу Висоцьку із отриманням атестатів професора!

✓ доцента кафедри публічного управління та права, кандидата політичних наук Юлію Лісневську та доцента кафедри філософії, кандидата філософських наук Сергія Резнікова із отриманням атестатів доцента!

Бажаємо нових численних перемог і досягнень, надійного тилу і згуртованої команди однодумців, наснаги для підкорення нових вершин і реалізації всіх життєвих задумів та мрій!

(23.09.1872-16.11.1952)

У перші десятиліття ХХ століття на оперних сценах світу владарювали чотири співаки – Маттіа Баттістіні, Енріко Карузо, Тітта Руффо, Федір Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася сягнути їхніх висот, аби стати рівень із ними.

Неперевершена Соломія КРУШЕЛЬНИЦЬКА...

Ця видатна українка завоювала всесвітню славу на оперних сценах багатьох країн. Вона володіла 8 мовами, 40 років прожила в Італії, була по вихованню і поведженню європейкою й аристократкою, але залишилась по суті своєю тою, ким народилася, – україною, для якої українська музика була понад усе. Програма її сольних концертів завжди містила українську музику – народні пісні і твори українських композиторів. Все життя Соломії Амвросіївни присвячено її величності музиці, на олтар якої вона принесла своє жіноче щастя. Скільком талановитим красеням, які обожнювали красуню-співачку, довелося почути її холодне «Ні!» Вона розуміла, що головне в її житті – сцена і щастя співати, а особисте життя неодмінно відбере частину цього полум'яного служіння.

Народилась Соломія 23 вересня 1872 року у селі Білявинці (Буцацький повіт, Королівство Галичини та Володимирії, Австро-Угорщина, нині Буцацька ОТГ, Тернопільська область) в родині священника. Мати Теодора, донька галицького поета і фольклориста Григорія Онуфрійовича Савчинського, грала на фортепіано, гарно співала, зналася на поезії, пам'ятала силу-силенну народних пісень, але особливо охоче виконувала своїм вісьмом дітям колискові. Отже, середовище не могло не розвинути талант дівчинки.

Співала дівчина з раннього дитинства.

Були й концертні виступи: вперше в 12 років стала солісткою хору, яким диригував батько, о. Амвросій...

У 17 років знайшовся їй наречений: одного дня до родини Крушельницьких завітали батьків товариш Гутковський із сином-бурсаком Зеноном. Впала в око йому красуня Соломія. Вже і заручини відбулися... Але... «Жінка не повинна виступати в концертах», – сказав наречений. І отримав гарбуза.

Батько усвідомлював, що головне для Соломії – спів. Під заставу майна він узяв позик у банку, щоб донька мала змогу навчатися у Львівській консерваторії. Це був ризиковий крок: інші доньки залишалися без посагу.

Дівчина усвідомлювала, що лише від неї залежить, щоб великий подарунок родини не пропав марно, і всі сили віддавала навчанню. Закінчила

консерваторію зі срібною медаллю, отримала диплом із відзнакою, куди секретар екзаменаційної комісії вписала такі доладні слова: «...має всі дані для того, щоб стати прикрасою навіть першорозрядної сцени».

15 квітня 1893 року 22-річна Соломія Крушельницька на сцені Львівського міського театру дебютувала в опері «Фаворитка» Гаєтано Доницетті, виконавши партію Леонори ді Гусман, де її почула славна італійська співачка, міланська діва Джемма Беллінчоні. Талант Соломії вразив її, але дівчині не вистачало вокальної школи, і Джемма переконала її, що потрібно їхати в Італію на стажування.

І знову відбулося диво: батько знайшов можливість продовжити навчання улюбленої доньки.

В Італії виявилось, що її діапазон дозволяє виконувати партії не лише мецо-сопрано, а й лірико-драматичного сопрано. За рік вокальних студій голос Соломії з мецо-сопрано перетворився на лірико-драматичне сопрано.

Як результат, до професійного виконання дівчиною стали можливі провідні партії в усіх оперних театрах Італії. Поголов про фантастичні успіхи Соломії Крушельницької на Апеннінському півострові докотився й до України.

А потім почалися тріумфальні виступи на сценах провідних оперних театрів.

У 1904 році в міланському театрі «Ла Скала» Джакомо Пуччіні представив своє нове дітище – оперу «Мадам Батерфляй». Попри участь у прем'єрних показах провідних співаків Італії, вистава провалилася. Доброзичливці, вкупі з фахівцями, вмовили пригніченого композитора переробити партитуру, а на головну жіночу роль, на партію Чіо-Чіо-сан, запросити Соломію Крушельницьку.

17 разів виходили на біс композитор і співачка. Це був тріумф. З того часу – завдяки неперевершеному виконанню партії головної героїні – опера не сходить зі сцени оперних театрів.

Зі славою прийшло і кохання. Соломія, якій вже минуло 35 років, відчувала необхідність мати поряд друга. Нарешті вона сказала «Так».

Її чоловіком став адвокат з манерами аристократа Чезаре Річчіоні. Грунтовно освічений красень, заможний чоловік, справжній поціновувач музики, мер міста Віареджо.

26 років прожили вони щасливо на віллі, яку Соломія придбала за свої гонорари. На жаль, у 1936 році коханий чоловік передчасно помер.

У 1939 році всесвітньо відома співачка несподівано вирішила повернутися в Україну. А потім прийшли червоні... Нова влада націоналізувала її приватний кам'яний будинок, який вона придбала у Львові за власні гонорари для родини. Відібрали два поверхи, залишили маленьку квартиру.

Соломія Амвросіївна ледь животіла зі своєю хворою сестрою. Щоб вижити, доводилося давати приватні уроки музики. Розуміючи, в яку халепу вона вскочила, Соломія Амвросіївна просила дозволу повернутися до Італії. Їй не дозволили. Більше того, довелося писати заяву, ніби вона добровільно передає будинок і решту майна... радянській державі. До речі, віллу «Саломе» невдовзі продали, а колишній власниці компенсували тільки незначну суму. Аби якимось прогледуватися, починаючи з 1944 р. всесвітньо відома співачка викладала у Львівській державній консерваторії імені М.В. Лисенка. Як рядовий педагог. Проте навчителем Соломія Амвросіївна виявилася унікальним.

26 грудня 1949 р. Соломія Крушельницька в останнє ступила на святую для неї сцену. У Великому залі Львівської філармонії 77-річна співачка знову зачарувала публіку – неповторним голосом та вишуканим артистизмом. Кульгаючи, з щипком в руках, сива тендітна жінка вийшла на сцену і зупинилась біля фортепіано... Жінка-муза, жінка-сирена, жінка-легенда. А потім сталося диво: перші акорди повернули їй молодість!

Тільки у 1951 р. С.А. Крушельницькій присвоїли звання заслуженого діяча мистецтв УРСР. Лишень у жовтні 1952 р., за місяць до упокоєння, тендітна й ніжна мадам Батерфляй отримала звання професора Львівської консерваторії, де вже працювала вісім років. Вісім років зірку світової сцени мордували, що в особистій справі не було... диплому про вищу освіту. Пізніше консерваторський диплом знайшовся у фондах міського історичного музею.

Пам'ятають про велику українку і її слава настільки велика, що й зараз досить сказати «Соломія!» – і ясно, про кого йдеться.

Єдина в світі мадам Батерфляй... Десятки виконаних партій, яких і не перелічити.

Єдина і неповторна. Незабутня. Велика.

Соломія. Це ім'я – тільки для неї...

**Ольга ПОЛЕВІНА,
Еліна ЗАРЖИЦЬКА, письменниці**

«ПОЛЕ БОЛЮ»

Із 14 вересня до 9 жовтня у дніпровському музеї «Літературне Придніпров'я» тривала літературно-малярська експозиція «Поле болю» дніпровського митця – українського поета і мистецтвознавця, члена Національної спілки художників України – Віталія Старченка.

Чому вона називається літературно-малярською? А тому, що поруч із картинами розміщені аркуші з найкращими віршами автора.

14 вересня кореспондент газети «Джерело» завітав на відкриття виставки і провів на фейсбук-сторінці видання онлайн-трансляцію мистецької події, яка через війну в Україні частково відбулася в укритті. Захід відвідали відомі у Дніпрі, в Україні та за її межами письменники, журналісти, художники, актори, діячі культури, бібліотекарі, мистецтвознавці, а також друзі, близькі й рідні Віталія Старченка. Під

час повітряної тривоги майже годину відвідувачі музею слухали чудові твори митця. Вірші про кохання і любов до рідного краю змусили на якийсь час усіх присутніх відволіктися від думок про війну і поринути у світ прекрасного.

Віталій Іванович близька для «Джерела» людина, він тривалий час працював редактором нашого видання. І на сьогодні залишається нашим постійним дописувачем. Письменник і художник надзвичайно вимогливий до себе, літературну творчість сприймає як серйозну відповідальну роботу, прагне не повторюватись, постійно шукає щось нове. На виставці представлені серії картин, що висвітлюють сучасні події в Україні, творчість найвідомішого українця – Т.Г. Шевченка, а також живописні пейзажі

ріднокраю. Прикрасою виставки стала картина «13 квітня: дякую за подарунок!». Цього року, 13 квітня, у день народження Віталія Старченка Військоморські сили Збройних сил України завдали по крейсеру РФ «Москва» удару, внаслідок якого він перекинувся та затонув. Тож на своє 75-річчя Віталій Іванович отримав чудовий подарунок, який і надихнув митця на створення цього твору.

Символічно, що останній день виставки збігся із Днем художника України. Тож вітаємо Віталія Івановича з його професійним святом і бажаємо невичерпного потоку натхнення і невгамовної спраги створювати шедеври та приголомшливі твори. Нехай його мистецька діяльність наближає таку бажану для всіх українців Перемогу!

Посилання на онлайн-трансляцію заходу: 1 частина – <https://www.facebook.com/gazetaDjerele/videos/466932012027249/>;

2 частина – <https://www.facebook.com/gazetaDjerele/videos/2219489148226318/>.
Світлина – <https://www.facebook.com/gazetaDjerele/posts/pfbid02Ev6gzfydbDSxLCzXPpXFqppqE4mFakdEXLvk1ScAorpycC5ymZ8KCncb9AcNho2l>.

Надія АНТОНЕНКО

